

Manifest k misi půda

<https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/mission-soil-manifesto>

Proč mít Manifest k půdě?

Život na Zemi závisí na zdravé půdě. Půda je živou „kůží“ naší planety. Zdravá půda je nepostradatelná pro zajištění potravin, čisté vody, dobrého ovzduší, bezpečného klimatu a biologicky rozmanité krajiny. Půda celosvětově ukládá přibližně 80 % uhlíku v suchozemských ekosystémech, a je tak největším suchozemským úložištěm uhlíku. Půda je křehká a dopady naší činnosti na půdu jsou často přehlíženy nebo ignorovány. Abychom zajistili zdravou a zelenou budoucnost pro naše současné i budoucí generace, musíme půdu chránit a pečovat o ni.

Pro ochranu půdy před degradací se nedělá dost: přibližně 60 % půdy v EU je v současnosti považováno za půdu v nezdravém stavu [1]. Více než čtvrtina zemědělských půd v Evropě je erodována, utužována, trpí zasolováním/alkalizací a přehnojováním nebo ztrácí půdní uhlík. Kromě toho je znečištění půdy velkým problémem v městských a průmyslových oblastech. Nárůst extrémních povětrnostních jevů s povodněmi a suchem v důsledku změny klimatu dále zhoršuje degradaci půdy. Ochrana a obnova zdraví půdy se proto stává ještě naléhavější.

Potřebujeme vaši angažovanost v péči o evropské půdy a jejich obnově a v činnosti na ochranu a zlepšování půdy na celosvětové, národní, regionální a především místní úrovni. Tímto manifestem vás vyzýváme, abyste vyjádřili svou podporu evropské misi "Dohoda o půdě pro Evropu" [2] (Mission Soil) a jejím cílům. Stanete se tak aktivní součástí společenství praktikujících v oblasti zdraví půdy.

Mise "Dohoda o půdě pro Evropu"

V rámci mise "Půda" vytváříme společný závazek a silnou komunitu, která se věnuje zdraví půdy. Jejím cílem je vytvořit 100 živých laboratoří [3] a majáků [4], které povedou přechod ke zdravé půdě. To bude hnací silou obnovy zdraví půdy v Evropě tím, že se propojí společenská opatření týkající se půdy s výzkumem, monitorováním půdy, komunikací a úsilím o zapojení, jakož i s politikami založenými na důkazech.

Cíl mise je podložen osmi konkrétními cíli, a to: (1) omezení desertifikace, (2) zachování zásob organického uhlíku v půdě, (3) zastavení záborů půdy a zvýšení opětovného využívání městské půdy, (4) snížení znečištění půdy a posílení její obnovy, (5) prevence eroze, (6) zlepšení struktury půdy s cílem zvýšit její biologickou rozmanitost, (7) snížení globální půdní stopy EU a (8) zlepšení půdní gramotnosti ve společnosti.

Jako součást několika politických strategií EU přispívá mise Půda k ambicím Zelené dohody a Cílů udržitelného rozvoje [5]. Mise Půda rovněž uznává význam mezinárodních iniciativ, které mobilizují opatření ke zlepšení zdraví půdy na celém světě. Patří mezi ně Globální partnerství pro půdu [6], iniciativa „4 per 1000“ [7] a Koalice akcí pro zdraví půdy [8].

Kdo může manifest podepsat?

Manifest můžete podepsat jako zástupce právnické osoby (např. obce, kraje, soukromé nebo veřejné společnosti či organizace, vzdělávací nebo výzkumné instituce, sdružení) a stát se tak signatářem.

Manifest můžete podepsat také jako jednotlivec a stát se tak přítelem Misie půda. Vy ani subjekt, který zastupujete, nebudete mít žádné právně závazné povinnosti. Podpisem Manifestu Mise Půda nebo tím, že se stanete Přítelem Mise Půda, se však přihlásíte k významu zdraví půdy. Zároveň se připojíte ke společenství, kterému záleží na budoucnosti evropské a světové půdy. Přijímáte symbolický závazek jednat a přispívat k ochraně a obnově zdraví půdy.

Co z toho budu mít?

Podpisem Manifestu Mission Soil se připojíte k živé komunitě zastánců půdy. Získáte přímý přístup ke znalostem o zdraví půdy a k uskupení Mise půda, budete se moci setkávat s ostatními a učit se od nich. Jméno vaší organizace nebo úřadu jako signatáře bude veřejně viditelné. Díky tomu se o vašich aktivitách dozvedí i ostatní a budou se s vámi moci spojit v rámci tématu ochrany půdy.

Signatáři (subjekty) a přátelé misie Půda (jednotlivci) budou snadněji propojeni a budou moci přijímat a vyměňovat si informace prostřednictvím různých kanálů. Mezi ně bude patřit zpravodaj Mise, který bude poskytovat informace o pokroku Mise, projektech a jejich výsledcích, výzvách Mise k předkládání návrhů, událostech a vývoji politiky. Každoroční veletrh evropské mise Půda bude podněcovat výměnu, sdílení znalostí a zkušeností mezi signatáři, účastníky projektů mise Půda a dalšími relevantními aktéry a zhodnotí pokrok dosažený při plnění cílů mise Půda. Budete mít přístup k nejnovějším informacím týkajícím se mise, jejího pokroku a činností.

[1] European Soil Observatory Dashboard, <https://esdac.jrc.ec.europa.eu/esdacviewer/euso-dashboard/>

[2] Mission 'A Soil Deal for Europe, https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/eu-missions-horizon-europe/soil-health-and-food_en

[3] Places for real-life experimentation, see EU Mission factsheet on Living Labs, <https://op.europa.eu/en/web/eu-law-and-publications/publication-detail/-/publication/af34d940-a4d8-11ec-83e1-01aa75ed71a1>

[4] Exemplary sites where to showcase good practices

[5] Sustainable Development Goals, <https://www.un.org/sustainabledevelopment/>

[6] Global Soil Partnership, <https://www.fao.org/global-soil-partnership/en/>

[7] 4p1000 initiative, <https://4p1000.org/?lang=en>

[8] Coalition of Action 4 Soil Health, <https://www.coalitionforsoilhealth.org/>